

Adı:

Tarih:

Vatandaşım

Vatandaşların hak ve özgürlükleri Anayasa'da yazılıdır. Anayasa, devletin en temel kanunudur. Bütün kanunlar Anayasa'ya uygun olmalıdır.

- Vatandaşların temel hak ve özgürlükleri hangi belgede yazılıdır?
☐ a) Anayasa ☐ b) Okulun ders programı ☐ c) Gazete
- Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası kaç rakamdan oluşur? _____ rakam
- Hangileri vatandaş olarak sahip olduğumuz haklardandır? (Birden çok doğru olabilir.)
☐ a) Eğitim almak ☐ b) Sağlık hizmetinden yararlanmak ☐ c) Seçme ve seçilme hakkı
☐ d) Başkasının evine izinsiz girmek
- Bu bir hak mı, görev mi? (Her birinin yanına grubunun harfini yaz: A = Hak, B = Görev)
☐ Ortak malları korumak ☐ Vergi vermek ☐ Hastanede tedavi olmak
☐ Kanunlara uymak ☐ Güvenlik hizmetinden yararlanmak ☐ Fikrini özgürce söylemek
- Devlet okulları, hastaneleri ve yolları en çok hangi gelirle yapar?
☐ a) Vatandaşların ödediği vergilerle ☐ b) Okul kermesleriyle
☐ c) Çocukların harçlıklarıyla
- Anayasa, devletin en temel kanunudur.
☐ Doğru ☐ Yanlış
- Bir devlete bağlı olan kişiye _____ denir.
(vatandaş / yolcu / misafir)

Etkin vatandaş

Etkin vatandaş, haklarını bilen, görevlerini yapan ve yaşadığı yerin sorunlarına çözüm arayan kişidir.

- Bu davranış etkin vatandaşına uygun mu? (Her birinin yanına grubunun harfini yaz: A = Uygun, B = Uygun değil)
☐ Çöpünü çöp kutusuna atmak ☐ Sokak lambasına zarar vermek
☐ Kütüphane kitabını zamanında geri vermek ☐ Okul sırasını çizmek
☐ Otobüs koltuğuna yazı yazmak ☐ Parktaki kırık salıncağı belediyeye bildirmek
- Okulunuzun önündeki yaya geçidinin çizgileri silinmiş. Etkin bir vatandaş ne yapar?
☐ a) Durumu büyüklerine söyler, ilgili yere bildirilmesini ister. ☐ b) Hiçbir şey yapmaz.
☐ c) Kendisi yola çıkıp çizgileri boyamaya çalışır.

10. Okuldaki sıralar ve parktaki banklar hepimizin ortak malıdır.

☐ Doğru ☐ Yanlış

11. Vergilerle neler yapılır? (Birden çok doğru olabilir.)

☐ a) Okul ☐ b) Hastane ☐ c) Yol ☐ d) Bir kişinin kendi evi

12. Alışveriş yapınca fiş almak neden önemlidir?

☐ a) Satışın kayda geçtiğini ve vergisinin ödeneceğini gösterir.
☐ b) Fiş biriktirmek bir oyundur. ☐ c) Fişin hiçbir önemi yoktur.

13. Kütüphaneden aldığın kitap biraz yırtıldı. Etkin bir vatandaş ne yapar?

☐ a) Görevliye söyler, kitaplara daha çok özen gösterir. ☐ b) Kitabı saklar, geri getirmez.
☐ c) Kimseye söylemeden rafa bırakır.

14. Etkin vatandaş yalnızca kendi evini temiz tutar, sokak onu ilgilendirmmez.

☐ Doğru ☐ Yanlış

15. Vatandaşların devlete ödediği paraya _____ denir.

(vergi / harçlık / hediye)

Dijital vatandaş

İnterneti ve dijital araçları doğru, güvenli ve saygılı kullanan kişiye dijital vatandaş denir.

16. Hangileri iyi bir dijital vatandaşın özellikleridir? (Birden çok doğru olabilir.)

☐ a) Nazik bir dil kullanır. ☐ b) Bilgiyi paylaşmadan önce kontrol eder.
☐ c) Ekran süresini dengeler. ☐ d) Başkasının şifresini tahmin etmeye çalışır.

17. Ödevin için internette güzel bir metin buldun. Ne yaparsın?

☐ a) Kendi cümlelerimle yazar, nereden öğrendiğimi belirtirim.
☐ b) Kopyalayıp kendim yazmış gibi veririm. ☐ c) Metni hiç okumadan teslim ederim.

18. Bir arkadaşımızın fotoğrafını izni olmadan paylaşabiliriz.

☐ Doğru ☐ Yanlış

19. Hangisi ekran süresini dengeleyen bir davranıştır?

☐ a) Belirlenen süre bitince tableti kapatıp dışarıda oynamak
☐ b) Yemek yerken de tablete bakmak ☐ c) Gece geç saatlere kadar oyun oynamak

20. Bu davranış dijital vatandaşın uygun mu? (Her birinin yanına grubunun harfini yaz: A = Uygun, B = Uygun değil)

☐ Yorumlara saygılı cevap yazmak ☐ Doğruluğunu bilmediği haberi hemen paylaşmak
☐ Başkası adına sahte hesap açmak ☐ Bilgiyi kaynağını belirterek kullanmak
☐ Uygulamaları ailesiyle birlikte yüklemek

21. Bir video sitesinde birinin kırıcı yorumlar yazdığını gördün. Ne yaparsın?

- ☐ a) Kırıcı bir şey yazmam, bir büyüğümle siteye bildiririm.
☐ b) Ben de kırıcı bir cevap yazarım. ☐ c) Yorumu beğenirim.

22. İnternette yazdıklarımız uzun süre kalabilir.

- ☐ Doğru ☐ Yanlış

23. İnterneti doğru, güvenli ve saygılı kullanan kişiye dijital _____ denir.

(vatandaş / oyuncu / yabancı)

Yardımlaşıyoruz

Yardımlaşma, insanların birbirine destek olmasıdır. Etkin vatandaşlar ihtiyacı olanlara yardım etmek için fikir üretir ve yardım çalışmalarına katılır.

24. Kuruluşu ya da etkinliği yaptığı işle eşleştir. (Eşleştir.)

1. Türk Kızılay	a) Zararlı alışkanlıklarla mücadele
2. Yeşilay	b) Afette ve ihtiyaç anında yardım
3. Okul kermesi	c) İhtiyacı olan öğrenciler için gelir toplamak
4. Fidan dikme kampanyası	d) Ormanları çoğaltmak

25. Hangileri yardımlaşma etkinliğidir? (Birden çok doğru olabilir.)

- ☐ a) Kitap bağış kampanyası ☐ b) Yaşlı komşunun alışverişine yardım etmek
☐ c) Okul kermesi ☐ d) Okul bahçesindeki fidanları koparmak

26. Kışın sokak hayvanları yiyecek bulmakta zorlanıyor. Sınıfınız ne yapabilir?

- ☐ a) Büyüklerle birlikte mama ve su kapları hazırlamak ☐ b) Hayvanları kovalamak
☐ c) Hiçbir şey yapmamak

27. Kitap bağış kampanyasının adımlarını sırala. (Kutulara sıra numarası yaz.)

- ☐ Kitaplar okula gönderilir. ☐ Kitaplar toplanır ve paketlenir. ☐ Görevler paylaşılır.
☐ Hangi okulun kitaba ihtiyacı olduğu öğrenilir.

28. Yardım ederken yardım ettiğimiz kişiyi mahcup etmemeye dikkat ederiz.

- ☐ Doğru ☐ Yanlış

29. Mahallenizde yaşlı bir komşunuz yalnız yaşıyor. Hangisi güzel bir yardımlaşma fikridir?

- ☐ a) Ailemle birlikte ona bir ihtiyacı olup olmadığını sormak ☐ b) Onu hiç ziyaret etmemek
☐ c) Kapısını çalıp kaçmak

30. Yardımlaşma yalnızca para vererek yapılır.

- ☐ Doğru ☐ Yanlış

31. İnsanların birbirine destek olmasına _____ denir.

(yardımlaşma / yarışma / tartışma)

Cevap anahtarı

1. a) Anayasa
2. **11 rakam** Her vatandaşın kendine ait 11 rakamlı bir kimlik numarası vardır.
3. a) Eğitim almak, b) Sağlık hizmetinden yararlanmak, c) Seçme ve seçilme hakkı
4. Hastanede tedavi olmak: A, Güvenlik hizmetinden yararlanmak: A, Fikrini özgürce söylemek: A, Kanunlara uymak: B, Vergi vermek: B, Ortak malları korumak: B
5. a) Vatandaşların ödediği vergilerle
6. Doğru
7. vatandaş
8. Parktaki kırık salıncağı belediyeye bildirmek: A, Otobüs koltuğuna yazı yazmak: B, Çöpünü çöp kutusuna atmak: A, Sokak lambasına zarar vermek: B, Kütüphane kitabını zamanında geri vermek: A, Okul sırasını çizmek: B
9. a) Durumu büyüklerine söyler, ilgili yere bildirilmesini ister. Yola çıkmak tehlikelidir. Sorunu büyüklerimiz aracılığıyla ilgili yere bildiririz.
10. Doğru Ortak mallar vergilerle yapılır. Onları korumak hepimizin görevidir.
11. a) Okul, b) Hastane, c) Yol Vergilerle herkesin yararlandığı yerler yapılır.
12. a) Satışın kayda geçtiğini ve vergisinin ödeneceğini gösterir.
13. a) Görevliye söyler, kitaplara daha çok özen gösterir.
14. Yanlış Sokak, park ve okul da hepimizin yaşadığı yerlerdir.
15. vergi
16. a) Nazik bir dil kullanır., b) Bilgiyi paylaşmadan önce kontrol eder., c) Ekran süresini dengeler.
17. a) Kendi cümlelerimle yazar, nereden öğrendiğimi belirtirim. Başkasının emeğine saygı duyar, kaynağı belirtiriz.
18. Yanlış Fotoğrafı paylaşmadan önce izin isteriz.
19. a) Belirlenen süre bitince tableti kapatıp dışarıda oynamak
20. Yorumlara saygılı cevap yazmak: A, Doğruluğunu bilmediği haberi hemen paylaşmak: B, Bilgiyi kaynağını belirterek kullanmak: A, Başkası adına sahte hesap açmak: B, Uygulamaları ailesiyle birlikte yüklemek: A
21. a) Kırıcı bir şey yazmam, bir büyüğümle siteye bildiririm.
22. Doğru Bu yüzden bir şey yazmadan ya da paylaşmadan önce düşünürüz.
23. vatandaş
24. 1-b, 2-a, 3-c, 4-d
25. a) Kitap bağıışı kampanyası, b) Yaşlı komşunun alışverişine yardım etmek, c) Okul kermesi
26. a) Büyüklerle birlikte mama ve su kapları hazırlamak
27. Hangi okulun kitaba ihtiyacı olduğu öğrenilir. → Görevler paylaşılır. → Kitaplar toplanır ve paketlenir. → Kitaplar okula gönderilir.
28. Doğru Yardımı gösteriş için değil, gönülden yaparız.
29. a) Ailemle birlikte ona bir ihtiyacı olup olmadığını sormak
30. Yanlış Zamanımızı, emeğimizi ve bilgimizi paylaşarak da yardım ederiz.
31. yardımlaşma